

ΑΠΑΞ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ.

ΕΤΟΣ Θ'.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, 1876. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ.

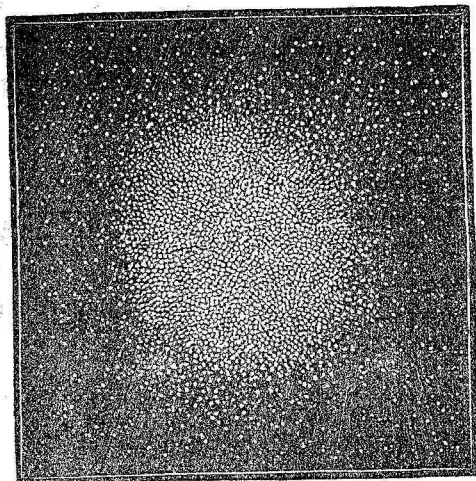
Συνδρ. ετησία, Ἀθηνῶν Δρ. 1 —

ΑΡΙΘ. 108.

Ἐκαστον φύλλον τιμᾶται λεπ. 10.

» » Ἐπαρχιῶν » 1,20

» » Ἐξωτερικοῦ » 2 —

Σωρὸς ἀστέρων
πλησίον τοῦ Ἀστερισμοῦ ω Κενταύρου.

Πρὸς τοὺς μικροὺς συνδρομητὰς τῆς
Ἐφημερίδος τῶν Παίδων

Ἀγαπητοὶ μου μικροὶ φίλοι.

Εὐτοχῶς μὲ τὸ φύλλον τοῦτο ἡ μικρὰ ἡμῶν Ἐφημερίς κλείει καὶ ἄλλο ἔτος τῆς ἡλικίας τῆς.

Ἐπὶ ἐννέα ὅλα ἔτη τακτικῶς καὶ ἀνελλιπῶς ἐπισκέπτεται κατὰ μῆνα τοὺς ἀπανταχοῦ τῆς Γῆς ὄχι ὀλίγους συνδρομητὰς αὐτῆς κομίζουσα εἰς αὐτοὺς ἀναγνώσματα ποικίλα, τερψιθυρία καὶ διδακτικά.

Καθ' ὅλον δὲ τοῦτο τὸ μακρὸν χρονικὸν διάστημα ὁ συντάκτης τῆς ἑνα μόνον ἔσχε σκοπὸν περὶ τὴν σύνταξιν αὐτῆς, καὶ τοῦτον συναισθάνεται, ὅτι ἐπεδίωξε μετὰ ζήλου, αὐταπαρνήσεως καὶ θυσίας, προσπαθῆσας

τὸ καθ' ἑαυτὸν ὅπως καταστήσῃ αὐτὴν ἱκανὴν ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τὴν πνευματικὴν κατάστασιν καὶ τὰς πνευματικὰς ἀνάγκας τῆς ἐνισταμένης γενεᾶς τοῦ ἔθνους μας. Χαίρει δ' ἀπὸ μέσης καρδίας, ὅτι οἱ ἀγῶνές του οὗτοι ἀναγνωρίζονται καὶ ἐκτιμῶνται ὁ μόνον ὑπὸ τῶν μικρῶν συνδρομητῶν καὶ συνδρομητριῶν του, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν γονέων των, καὶ τὴν ἐκτίμησιν ταύτην θεωρεῖ ὡς τὴν μεγίστην τῶν ἀνταμειβῶν.

Χαίρει προσέτι ὅτι καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὁ ἀριθμὸς τῶν συνδρομητῶν ἠῤῥησεν, ἀλλὰ λυπεῖται, ὅτι ἡ αὐξήσις δὲν εἶναι τοσαύτη, ὥστε νὰ δικαιολογῇ τὴν δις τοῦ μηνὸς ἔκδοσιν αὐτῆς. Ἐὰν οἱ νῦν συνδρομηταὶ τῆς Ἐφ. τῶν Παίδων ἐνεργήσωσιν ὀλίγον τι δραστηριώτερον πρὸς αὐξήσιν τῶν συνδρομητῶν, θέλουσι μετ' οὐ πολλὸ ἔχει τὴν εὐχαρίστησιν ν' ἀναγινώσκωσιν αὐτὴν δις τοῦ μηνός.

Περὶ τὸν προσέτι κρίνω νὰ προσθέσω ἐνταῦθα, ὅτι καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1877, ὅπως καὶ κατὰ τὸ ἦδη λήγον, θέλουσι γείνει οὐσιώδεις βελτιώσεις, διότι σκοπὸς καὶ ἐπιθυμία μου εἶναι νὰ καταστήσω ποτὲ αὐτὴν ἐφάμιλλον μὲ τὰς ἐφημερίδας τοῦ εἵδους τούτου εἰς ἄλλας χώρας τῆς γῆς, ἂν καὶ ἐκεῖ ὑπάρχωσι περισσότεραι εὐκολίαι καὶ μέσα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον.

Ἐπειδὴ δὲ παντοῦ καὶ πάντοτε καὶ εἰς πάσας ἡμῶν τὰς ἐπιχειρήσεις ὀφείλομεν ν' ἀρχώμεθα ἀπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὸν Θεὸν νὰ τελειώνωμεν, χρέος πάντων ἡμῶν εἶναι καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ λήγοντος τούτου ἔτους νὰ εὐχαριστήσωμεν τὸν Δοτῆρα τῆς υγείας καὶ παντὸς ἄλλου ἀγαθοῦ, ὅπερ κατ' αὐτὸ ἀπηλαύσαμεν, καὶ ἀναθεωροῦντες τὸ παρελθὸν νὰ ζητήσωμεν ἐξ ὕψους χάριν καὶ δύναμιν ὅπως ζήσωμεν εὐσεβέστερον καὶ χρησιμώτερον εἰς τὸ μέλλον.

Εὐχαριστῶν καὶ ἐφέτος πάντας τοὺς καλοὺς ἀντα-

ποκριτὰς καὶ φίλους μου διὰ τὴν ὁποίαν μοι παρέσχον συνδρομὴν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο καὶ πάντας τοὺς μικροὺς συνδρομητὰς διὰ τὴν ἀγάπην καὶ τὸ ἐνδιαφέρον των, εὐχομαι νὰ λάβω τὴν εὐχαρίστησιν νὰ εὐρω πάντας ὑμᾶς ἐν ὑγείᾳ διατελοῦντας κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ νέου ἔτους 1877.

Ὑγιαίνετε·

Ὁ συντάκτης

Μ Δ. ΚΑΛΟΠΟΘΑΚΗΣ.

ΠΕΡΙ ΓΕΩΛΟΓΙΑΣ

ΚΕΦ. Αον.

Ἐκπληροῦντες τὴν ὁποίαν ἐδώκαμεν ὑπόσχεσιν εἰς τοὺς μικροὺς ἀναγνώστας τῆς Ἐφ. τῶν Παίδων ἀρχίζομεν ἀπὸ τοῦ φύλλου τούτου τὴν δημοσίευσιν σειρᾶς ἀρθριδίων περὶ Γεωλογίας, τὰ ὁποῖα ἐλπίζομεν ὅτι θὰ παρέχωσιν ὄχι μόνον ὠφέλειαν ἀλλὰ καὶ εὐχαρίστησιν εἰς πάντας. (Σ. Ἐ. Π.)

Ἡ λέξις Γεωλογία εἶναι σύνθετος ἐκ τῶν λέξεων γῆ καὶ λόγῳ καὶ σημαίνει τὴν ἐπιστήμην ἐκείνην, ἥτις ἐνασχολεῖται εἴτε πραγματεύεται περὶ τῶν ὑλῶν, αἱ ὁποῖαι συνιστοῦν τὸν φλοιὸν τῆς Γῆς μας, περὶ τὸ τρόπον, καθ' ὃν αἱ ὕλαι αὗται εἶναι διευθετημέναι, καὶ περὶ τῶν αἰτιῶν, αἱ ὁποῖαι παρήγαγον τὴν τοιαύτην διευθέτησιν.

Διὰ τῆς λέξεως, “φλοιὸς τῆς Γῆς,” ἐννοοῦσιν οἱ γεωλόγοι τὸ ἐξωτερικὸν ἐκεῖνο περιχάλυμα τῆς Γῆς, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἀπὸ στερεὰς ὕλης, καὶ εἶναι προϊὸν εἰς τὰς ἐρεῦνας τοῦ ἀνθρώπου.

Ὀνομάζεται δὲ φλοιὸς, πρὸς διάκρισιν τοῦ ἐσωτερικοῦ μέρους αὐτῆς, περὶ τῆς φύσεως καὶ συνθέσεως τῆς ὁποίας δὲν γνωρίζομεν εἰσέτι τίποτε, διότι εἶναι εἰς ὕγρην διάπυρον κατάστασιν, καὶ ἐπομένως δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ ἐξετάσωμεν.

Ὁ φλοιὸς οὗτος ἂν καὶ δὲν ᾔνοι παχὺς, παρουσιάζει ὅμως πολλὰς καὶ ποικίλας ὕλας πρὸς ἐξέτασιν, καὶ μᾶς ἀποκαλύπτει ἐπαγωγικῶς, ἥτοι διὰ συλλογισμοῦ ἐκ τῶν καθ' ἑκάστα περὶ τοῦ καθ' ὅλου ἢ ἐκ τῶν μερικῶν περὶ τοῦ γενικοῦ, ἀρχαίαν τινὰ ἱστορίαν τῆς γῆς πολὺ διδακτικὴν καὶ ἐνδιαφέρουσαν.

Εἰς τὸν φλοιὸν τοῦτον ἀνιχνεύομεν μακρὰς τινας σειρὰς φυσικῶν συμβάντων, πολὺ ἀξιοσημειώτους μεταβολὰς ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας καὶ προοδευτικὴν κλίμακα ζωικῆς καὶ φυτικῆς ζωῆς ἐπὶ μακρὰς σειρὰς αἰώνων πρὸ τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ Γεωλογία, λοιπὸν, ὥς βλέπουσιν οἱ μικροὶ μας ἀναγνώσται, εἶναι ὄχι μόνον σπουδαιότης, ἀλλὰ καὶ εὐγενεστάτη ἐπιστήμη. Εἶναι δὲ καὶ ὠφελιμοτάτη εἰς τὰς τέχνας, τὸ ἐμπόριον, τὴν γεωργίαν καὶ τὰς οἰκιακὰς καὶ κοινωνικὰς σχέσεις τοῦ ἀνθρώπου, διὰ τὰς ὁποίας μᾶς παρέχει ὁδηγίαν περὶ πολλῶν χρησίμων μεταλλικῶν οὐσιῶν.

Αἱ ἀνόργανοι ὕλαι, αἱ μὴ ἀνήκουσαι δηλ. οὔτε εἰς τὰς ζωϊκὰς, οὔτε εἰς τὰς φυτικὰς, αἱ ἀποτελοῦσαι τὸν φλοιὸν τῆς Γῆς, μᾶς παρουσιάζονται ὑπὸ τὰς ἐξῆς τρεῖς κυρίας διακεκριμένας μορφαίς. Πρῶτον ὥς βράχοι χρυσταλλώδους ὕφης. Οὗτοι γενικῶς εὐρίσκονται διεσπαρμένοι εἰς ἀτάκτους ὄγκους καὶ, ὥς πιστεύεται, ἐσχηματίσθησαν διὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ πυρός· ὅθεν καὶ καλοῦνται πυρογενεῖς ὕλαι.

Δεύτερον, ὥς βράχοι ἀργιλώδεις, ἀμμώδεις, τιτανώδεις· ἢ ἐξ ἄλλων ὑλῶν· οὗτοι εὐρίσκονται πάντοτε διατεθειμένοι κατὰ στρώματα καὶ, ὥς φαίνεται, παρήχθησαν ἐκ κατακαθισμάτων διαλύσεως τῶν ὑλῶν τούτων εἰς τὸ ὕδωρ· ὅθεν καὶ καλοῦνται ὕδατογενῆ στρώματα.

Τρίτον. Ὡς ὀρυκτὰ μεταλλοειδῆ, ἀτάκτως διεσπαρμένα μεταξὺ τῶν δύο προηγούμενων εἰδῶν βράχων.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος θὰ παραλείψωμεν τὰ τελευταῖα ταῦτα, τὰ ὁποῖα ἐξετάζονται κυρίως ὑπὸ τῆς Μεταλλουργικῆς, καὶ θὰ περιορισθῶμεν ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ ὕδατογενῆ στρώματα καὶ τὰ ὀργανικὰ λείψανα, τὰ εὐρίσκόμενα ἐντὸς αὐτῶν. (Ἀκολουθεῖ.)

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΝΕΡΙΟΝ.

ἡ

Ἡ κυρὰ Καλὴ καὶ ἡ παρακαταθήκη τῆς.

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν.)

Δέκα ὅλα ἤδη ἔτη παρῆλθον ἀφότου τὰ κύρια πρόσωπα τοῦ παρόντος διηγήματος ἐγκατεστάθησαν εἰς τὴν πόλιν τῆς Νέας Ὑόρκης, καὶ ἡ μὲν Λουίζα εἶχεν ἀναπτυχθῆ εἰς ὥραιάν καὶ καὶ ὑπὸ τὴν χρηστὴν διδασκαλίαν τῆς δεσποινίδος Ρόζας εὐγενῆ καὶ εὐσεβῆ νεάνιδα, ὁ δὲ Κάρολος εἰς παλικαρίον ἔτοιμον νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν ἀδελφὴν του καὶ τὴν κυρὰ Καλὴν κατὰ παντὸς, ὅστις ἤθελε τολμήσει νὰ τὰς ἐνοχλήσῃ.

Καὶ ὅμως ἐκατοικοῦσαν εἰσέτι εἰς τὰ αὐτὰ μικρὰ καὶ πενιχρὰ, ἀλλὰ καθαρὰ καὶ εὐπρεπῆ ὁμαίτια τῆς κυρίας Σμίθ· χάρις δὲ εἰς τὰς ἀκουράτους προσπάθειας τῆς μαύρης τροφοῦ των, οὐδενὸς τῶν ἀναγκαίων ὑστερήθησαν· καὶ διὰ τῆς συστάσεως τῆς κα-